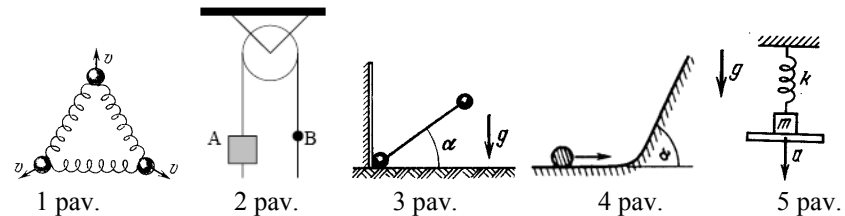

2007-2008 M. M. IV KETVIRČIO NAMŲ DARBAI
MOKYKLOS „FIZIKOS OLIMPAS“ I KURSO MOKSLEIVIAMS

- Kometa skrieja link Žemės greičiu v , kuris sudaro kampą α su tiese, jungiančia Žemę ir kometą. Koks turi būti greitis v , kad kometa: a) taptų Žemės palydovu, b) atsitrenktų į Žemę, c) išstruktų iš Žemės gravitacijos įtakos.
- Trys masės m rutuliukai sujungti vienodomis tamprumo k spyruoklėmis (1 pav.). Rutuliukams suteikiami greičiai v išilgai tiesės, jungiančios juos su masės centru. Raskite santykinį spyruoklių pailgėjimą tuo momentu, kai rutuliukai sustos: a) pirmą kartą, b) antrą kartą.
- Koki greitį turi pasiekti motociklininkas norėdamas atlikti 5m „mirties kilpą“?
- Hantelis (atstumas tarp rutulių masės centrų l) stovi vertikaliai ant plokštumos ir paleidžiamas judėti. Kokie bus rutulių greičiai prieš pat smūgį, jei trinties nepaisysime?
- Katerio variklis per 1s gali L litrų vandens suteikti greitį v . Raskite maksimalų masės M katerio greitį, jei vandens pasipriešinimo jėga proporcinga katerio greičiui (proporcingumo koeficientas k).
- m_1 masės rutuliukas greičiu v trenkiasi į nejudantį m_2 masės rutuliuką ir atšoka greičiu u , statmenu v . Koks m_2 rutuliuko greitis po smūgio?
- Tuščiaviduris masės $m=0.1$ g stiklinis rutuliukas, kurio spindulys $R=1$ cm yra vandenyje $l=10$ cm gylyje. Į kokį aukštį virš vandens pakils rutuliukas?
- Iš 1m aukščio vertikaliai žemyn krinta sunkus metalinis rutuliukas ir pataiko ant stalo esančio lengvo stalo teniso kamuoliuko. Į kokį aukštį pakilo stalo teniso kamuoliukas, jei metalinis rutuliukas pakilo beveik iki 1m aukščio?
- Įvertinkite vidutinę atatrakos jėgą šaunant 5g kulka iš 4kg masės ginklo. Vamzdžio ilgis 50cm, išlekiančios kulkos greitis 930m/s.
- Masės m rutuliukas pakabintas ant ilgio l siūlo ir atlenktas kampu α nuo vertikalės. Kokia siūlo tempimo jėga, kai rutuliukas pereina pusiausvyros padėtį?
- Du rutuliai juda vienas priešais kitą greičiais v ir trenkiasi. Smūgis centrinis ir visiškai tamprus. Po smūgio, vienas rutulys pakeičia judėjimo kryptį 30 laipsnių kampu. Kokia kryptimi judės antras rutulys ir kokie bus jų greičiai?
- Per lengvą skridinį permesta virvė (2 pav.). Į tašką A įsikibo beždžionė, o taške B pririštas kūnas, kurio masė lygi beždžionės masei. Kaip judės kūnas B, kai beždžionė pradės lipti aukštyn greičiu v virvės atžvilgiu.
- Žiedo, kurio spindulys R , vidiniu paviršiumi juda mažas rutuliukas. Žiedo plokštuma statmena žemės paviršiui. Judėdamas rutuliukas pasiekia aukštį $R/2$. Kokiū mažiausiu pastovaus didumo pagreičiu vertikaliai kryptimi turi pradėti judėti žiedas, kad rutuliukas, judėdamas vidiniu žiedo paviršiumi, pasiektų jo viršutinį tašką?
- Parodykite, kad potencinė energija $U=mgh$ yra apytikrė išraiška potencinės energijos $U=-GMm/r$ skirtumo arti Žemės paviršiaus.

- Raskite jėgą, kuria vertikali sienelė veikia masės m rutuliuką (jis lengvu strypu sujungtas su kitu tokiu pat rutuliuku), kai kampas tarp strypo ir horizontalės α (3 pav.). Pradinis momentu strypas vertikalus.
- Į tamprią sieną metamo kubelio viena sienelė yra lygiagreti sienai, o jo greičio v kryptis su statmeniu sienai sudaro kampą α . Kubelio trinties į sieną koeficientas $\mu = 1/(2\sqrt{3})$. Raskite kampo β , kuriuo kubelis atšoka nuo sienos, priklausomybę nuo kritimo kampo α . Nubraižykite grafiką.
- Raketa, kurios pradinė masė M_0 , o kuro masė αM_0 , laiko momentu $t=0$ paleidžiama vertikaliai aukštyn. Kurui degant, raketos masė kinta pagal dėsnį $M=M_0(1-kt)$, čia k – konstanta. Degimo produktų greitis raketos atžvilgiu pastovus ir lygus β . Oro pasipriešinimo nepaisome. a) Kaip raketos greitis priklauso nuo laiko? b) Nustatykite raketos greitį v_0 ir aukštį h_0 , sudegus visam kurui;
- Kūnas juda plokštumos paviršiumi ir pereina į kitą plokštumą, sudarančią kampą α su pirmąja (4 pav.). Trinties koeficientas μ . Nustatykite kūno kinetinę energiją pabaigus posūkį, jei iš pradžių ji buvo K_0 .
- Dvi dalelės juda viena link kitos. Dėl tarpusavio sąveikos, jų trajektorijos išsikreivina. Dalelės, kurios masė m , trajektorija $y=2/x$. Kokia bus kitos dalelės trajektorija, jei jos masė $2m$? Pradinės dalelių koordinatės atitinkamai ($x=0.25; y=8$) ir ($x=0.1; y=10$).
- Masės m kūnas pritvirtintas prie tamprumo k spyruoklės ir remiasi į lentelę taip, kad spyruoklė neišsitempusi (5 pav.). Lentelė pradeda judėti tam tikru pagreičiu a . Koks spyruoklės pailgėjimas tuo momentu, kai kūnas atsiskiria nuo lentelės? Koks maksimalus spyruoklės išsitempimas?

1–10 užduočių sprendimus iki 2008 05 10, 11-20 užduočių sprendimus iki 2008 06 10 išsiųskite adresu:
Donatui Majui,
„Fizikos olimpas“,
Saulėtekio al. 9,
III rūmai, 200 kab.,
LT-10222 Vilnius